

VYUŽITÍ PUZZLE NA 1. STUPNI ZŠ A V MŠ

USING THE PUZZLE ON PRIMARY SCHOOL AND ON KINDEGARTEN

Jitka MATOUŠKOVÁ

Resumé

Článek popisuje tvorbu a využití jednoduchého puzzle na ZŠ a MŠ.

Abstract

The article describes the creation and use of a simple puzzle in elementary schools and kindergartens.

ÚVOD

Děti si v mateřských školách od věku tří let rozvíjí několik oblastí. Jsou to oblasti pozornosti, paměti, myšlení, hrubé a jemné motoriky, oblast řeči, oblast smyslového vnímání a oblast koordinace a obratnosti. Získávají také různé znalosti o okolním světě. Dále rozvíjejí matematické dovednosti, zde patří například: orientace v rovině a prostoru, znalost geometrických tvarů, určují vlastnosti předmětů a shodnost tvarů předmětů. Tyto znalosti dále rozvíjí na základní škole.

Manipulace s puzzle rozvíjí dětem motoriku, pozornost, orientaci v prostoru, logické myšlení. Při skládání puzzle musejí žáci také zapojit senzomotorické dovednosti. Žáci se také mohou zaměřit na tvary puzzle – jsou zde obdélníky, čtverce i trojúhelníky.

ŘEŠENÍ

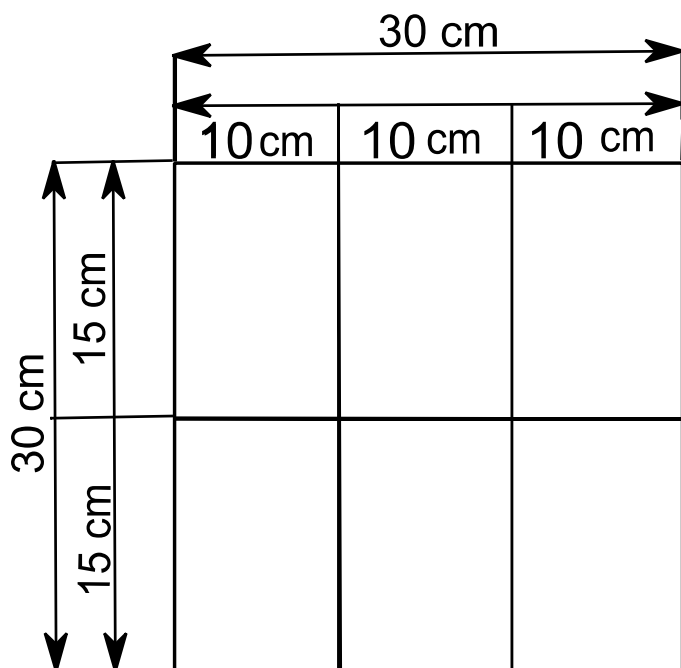
Toto puzzle je primárně určeno k využití pro děti v mateřských školách a pro žáky nižších ročníků 1. stupně. Doporučuji puzzle v mateřských školách využívat k procvičení výše popsaných dovedností a na 1. stupni základní školy jako doplňkovou činnost v hodinách. Na 1. stupni lze toto puzzle použít na vyvození základních geometrických tvarů – čtverce, obdélníku a trojúhelníku.

Do tvorby puzzle můžeme zapojit žáky vyšších ročníků, kdy mohou v tématu práce se dřevem vyrábět pro nižší ročníky puzzle a následně jim je na nějaké slavnostní příležitosti předat.

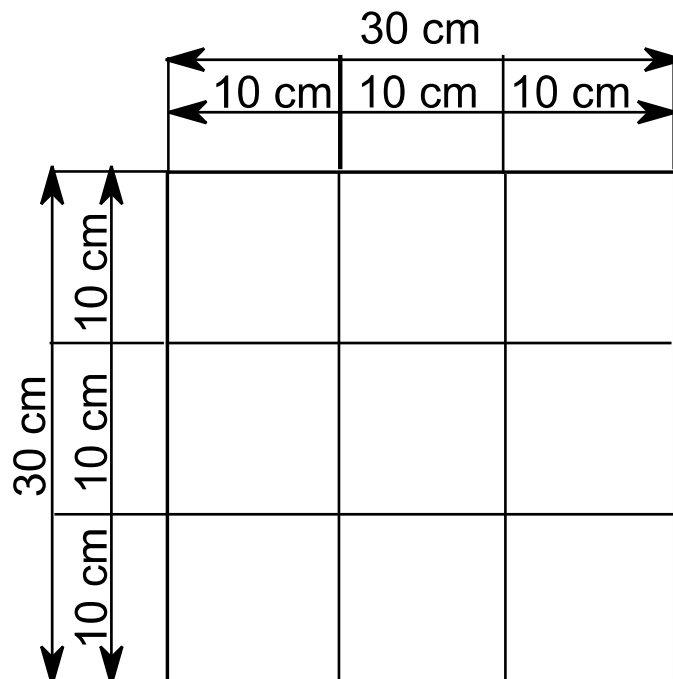
Materiál:

- 5x dýhová překližka, každá 30 x 30 cm
- smrková lišta 4 x 30 cm
- 3 x dekorativní ubrousek
- lepidlo na decoupage
- lepidlo Herkules
- smirkový papír
- vibrační bruska
- přímočará pila
- řezák na papír
- trojúhelník s ryskou

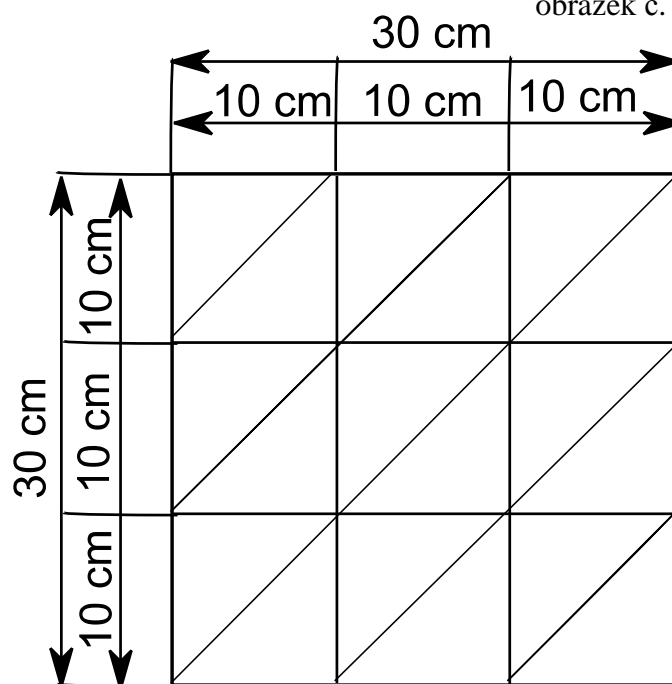
Postup práce: Nejprve se na překližku narýsují 3 čtverce 30 x 30 cm. Poté se čtverce rozdělí podle přiloženého nákresu. Obrázky 1. 2. a 3.

obrázek č. 1

obrázek č. 2

obrázek č. 3

Následně se přistoupí k vyřezání čtverců a jejich rozřezání na jednotlivé dílky.

Když jsou jednotlivé dílky nařezány, pomocí smirkového papíru se obrousí jejich hrany. Lze použít i vibrační brusku na obroušení větších ploch dílků. Nyní přistoupíme k dekoraci jednotlivých dílků puzzle. Zde je třeba mít vybrán takový ubrousek, kde nebudou po celé jeho ploše stejné obrázky, ale který bude dekorován jedním souvislým motivem, který se neopakuje. Dobré je pokud má ubrousek ozdobný okraj. Máme-li vybrán vhodný ubrousek, zastříhneme ho na velikost 30 x 30 cm. Následně oddělíme všechny vrstvy ubrousku, až zůstane jen ta nejtenčí, dekorovaná. Zde doporučuji důkladně prohlédnout, zda je to opravdu oddělené až na poslední vrstvu. Nařezané dílky puzzle složíme do výsledného tvaru, položíme na ně ubrousek tak, aby pokrýval celou plochu, a pomocí štětce nanášíme dostatečnou vrstvu lepidla na decoupage. Jde využít i lepidlo Herkules. Po důkladném nanesení necháme zaschnout. Po zaschnutí oddělíme dílky od sebe řezákem na papír. Provedeme následnou kontrolu, zda ubrousek všude drží a neodstává.

Lze také mít krabičku, jako ochranu pro puzzle. Lze krabičku koupit, nebo vyrobit. Vyrábíme ji z dýhové překližky a smrkové lišty. Dýhová překližka se opět naměří, 30 x 30 cm plus přidáme ke každým 30 cm tolik centimetrů kolik má smrková lišta na šířku. Smrkovou lištu nařezeme a přilepíme lepidlem na dřevo na dýhovou překližku. Zatížíme a necháme zaschnout. U víka krabičky je opět několik možností. Krabice víko mít nemusí, či může mít víko z plastu, které se bude uchycovat pomocí magnetů. Může také být víko ze sololitové desky.

ZÁVĚR

Tyto puzzle jsem předložila 4-letému chlapci v MŠ a 12-leté dívce, žákyni 5. třídy ZŠ. Chlapec měl se samostatným skládáním celkem problém, byla nutná pomoc dospělého, nebo ostatních dětí. To dokládá, že děti v MŠ nemají plně rozvinuté schopnosti ke skládání puzzle a využívaly by ho k jejich procvičení. Naopak dívka skládala samostatně bez jakékoliv pomoci a skládání ji velmi bavilo. Dokázala pojmenovat, jaké tvary mají jednotlivé dílky puzzle.

Fotografie jsou pořízeny a použity se souhlasem rodičů.

LITERATURA

- <http://cs.wikipedia.org/wiki/Puzzle>
- http://en.wikipedia.org/wiki/Jigsaw_puzzle

Kontaktní adresa

Jitka Matoušková, KMT FPE ZČU v Plzni, jitkamat@students.zcu.cz